

Semi inclusive

På mobilen hör jag sonens glada utrop. ”Vi har bokat en resa till Kreta. Semin inclusive, om du vet vad det är.”

Jag hade faktiskt inte hört begreppet tidigare. Halvpension hette det väl förr, på den gamla mossiga tiden. Nu betyder det fria drinkar i baren och obegränsat med mat. Så gör dagens 20-åringar när de ska ut och resa. Tiden går och allt förändras. Själv tillhör jag generationen av tåg- och båtluffare som hellre skulle dö än boka en charter till ett turistiskt resmål. Vi reste och bodde enkelt, sökte det vi trodde var genuint och särpräglat. Vi värjde oss mot det till synes ytliga och turistanpassade. Klart att vi var lika mycket turister som alla andra, men vi levde i tron att vi var annorlunda.

Idag känner jag mig mer tillfreds i rollen som turist. Inget konstigt med det. Skäms inte för mina stapplande försök att prata italienska. Döljer inte kartan och kameran. Jag njuter av varma bad och svettiga uteserveringar. Doften av fikon och oleander. Kombinationen av mörker och värme på kvällarna. Gott italienskt kaffe stående i en slamrig bar. Släntrande promenader i ruffiga och medeltida stadskärnor. Bella Sicilia!

På planet hem från Medelhavet läser jag Owe Wikströms bok om resandets betydelse. Inre och yttre resor och vad de egentligen står för. Att resa från eller till? Han raljerar med rätta över oss i ”Lag Nord” som tar oss rätten att resa till värmen och kulturen i söder där ”Lag Syd” serverar oss tjänstvilligt. Turismen förutsätter kanske ett ojämnt fördelat överflöd. Tanken på detta borde få oss privilegierade att sätta paraplydrinkarna i halsen.

Samtidigt är resandet en del av en global marknad där jobb faktiskt skapas och där små serviceföretagare får sin utkomst. Se bara på mellersta Norrlands inland och fjälltrakter (som Bodil Malmsten alltid uttrycker det). Vad sätter vi vår tilltro till om inte turismen.

Turism betyder väl egentligen ingenting annat än förflyttad konsumtion. Längre var turismen reserverad för eliten som alltid gjort sina bildningsresor och ”Grand Tours”. På 60-talet kom den begynnande massturismen till varmare länder. Det var då som vi i ”Lag Nord” kunde sätta oss på ett flygplan och bara dra iväg. Det är väl där som skon börjar klämma. Semi inclusive kan förstås också tolkas ur ett globalt miljö- och resursperspektiv. Om vi verkligen betalade för flygets påverkan på miljön och klimatet skulle våra resor förmodligen inte ens vara till hälften finansierade. Någon och något får stå för mellanskillnaden.

Själv sticker jag huvudet i sanden och drömmer om nästa års resa till Medelhavet. Kanske blir det med tåg och båt denna gång. Dubbelt så dyrt men bara hälften så mycket klimatångest.

PS. Lästips om turismen:

Owe Wikström, *Ikonen i fickan*. Om yttre och inre resor.

Jennie Dielemans, *Välkommen till Paradiset*. Reportage om turismindustrin.